



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: Tripolisz nyomortanyáinak borzalmai

Forrás:

Friss Újság

Bn
(Hely)

1926. 3. 7.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1926"

Személy

308

1926

Tripolisz nyomortanyáinak borzalmai

A gyerekvilág bünbeesettjei — A felnőttek rossz példái bünbe sodorják a fiatalokukat — Karcsi megjavult; csak a szekrényt fosztogatja — Francia-kolónia a szegényfertályon — Gyermekvédő köruton az állami pártfogó tisztviselővel

Afrikát tanulták az egyik fővárosi népiskolában. A tanító megkérdezte a közismert kis Móriót, hogy jut el az ember Tripoliszra. Mórika így felelt:

— Kimegyünk a Váci-utra, folszállunk az újpesti villámóra és leszállunk a Babér-uccánál. Ott keresztül megyünk egy „grundon”, eltévedünk a sok baraklakás között s megkérdezzük a rendőrtől: hol a Tripolisz? A rendőr azután azt fogja mondani, menjünk csak folyton előre, akkor aztán elérkezünk Tripoliszba.

A tanító persze az afrikai Tripoliszra volt kíváncsi, a gyerek azonban a Váci-ut környékén levő pesti Tripoliszra gondolt s a pesti Tripolisz valóban Mórika utmutatása alapján lelhető fel. Hogy miért hívják ezt a szegény fertályt Tripolisznak, azt csak a pesti néphumor tudná megmondani, amely a Terézvárosnak ezt a legkülsőbb részét erre a névre keresztelte. Bár őszintén szólva, néhez humoros színt találni ezen a tájon.

Holott Tripolisz is „fejlődött.” Még nagyobb lett a nyomor, még üresebbé vált a városi baraképületek belsejében a sok egy-két szobás, konyhanélküli lakás, még több lett a züllésnek induló gyerek és fokozódott a tripoliszi éhezők már régen is tekintélyes száma. Viszont kívülről nézve javult az épületek arculata. Csinosak a barakserok és rendezettebbek az utcaközök. De világitás, az

nincs. Ott vannak a gázlámpa oszlopok, csak éppen lámpa hiányzik róluk.

Züllő gyermekek állami pártfogói

Valaha Magyarország miniszterien szervezte meg a gyermekvédelmet. Még boldogult Tisza István idejében fogtak a nagy munkához, akkor állították föl a fiatalok bíróságát és emellé ur-nőkből és uriemberékből pártfogó-tisztületet szerveztek. A társadalom minden osztálya képviselve volt ebben a lelkes társaságban. Hogy mást ne említsünk, Tollagi Adolf, az egykori jeles színész is elvállalta a gyerek-pártfogó tisztét és próbák előtt és után a kültekli nyomortanyák elhagyott gyermekeinek megmentésével s jó utra terelésével töltötte idejét. Az ő szép példája vonzott, és sokan vállalkoztak erre a misszióra.

Manapság összesen 24 uriaszony és férfi foglalkozik gyerek-pártfogással. Amikor a Tripolisz sivár nyomortanyáit jártuk, éppen egyik kiváló irónk felesége, aki szintén pártfogó-tisztviselő, ellenőrző körutat tett a telepen. Melléje szegődöttünk és délután három órától este hatig megfigyelhettük, hogy mit és hogyan dolgozik ez a lelkes uriaszony, aki a legnemesebb emberszeretettel gyakorolta itt a sok gyöngye és esendő emberpalánta között, akikre az ő munkája nélkül bizonyára az elzülles és pusztulás várakoznék.

Szörnyű bűnök a gyerekvilágban

Tessék elképzelni akkora szobát, amiből két jókora speiz, magyarul kamra telnek ki. Tessék hozzáképzelné, hogy az ilyen lyukban tíz-tizen négy ember lakik. Apa, anya, gyerekek, a lányok férjei és újszülöttek. A szobában pelenkák lógnak. A pelenka itt butordarabnak számít, — más butor nincs. A felnőttek is ilyen rongydarabokon hálnak és azaporodnak. Kályha nincs. A meleget a testi kigőzölgek szolgáltatják. Ez a fűtőszerszám, toll a kőpadlón van. Irószerszám minden lakásban található. Ez részben a könyörgő kérvények, másrészt pedig az adóvallomások megírása céljából szükséges.

Már most az ilyen tömeges együttélés helyesebben együtt szinylődés mellett az éresben lévő fiatalság, — lányok és fiúk — maguk előtt látják lefolyni mindazt, amire nekik még gondolniok sem lenne szabad. És tizenkét-tizenhárom éves gyerekek olyan bűnökbe esnek, hogy

hallatukra visszahívják a felnőtteknek is égnek áll a hajuk szála. De ehhez jön még azután romlott felnőttek csábítása is és így züllik el sok jobb sorsra érdemes serdülő gyerek s így kerül a nyomortanyák gyereknépe a lejtő utjára.

A pártfogó-tisztviselők legfőbb gondját ezeknek a fertőzött lelki gyermekek-

nek a megmentése teszi. A pártfogónő a járásbíró-ág fiatalokakkal foglalkozó bírósága előtt találkozik először a kiskorú büntetővel. Itt tartanak az urinők állandó inspekciót és minden gyereket gondoskodásukba vesznek. Ha szükséges javító-intézetbe helyezik el; ha lehet, visszaviszik a gyereket a szülői házba és ettől kezdve állandóan ellenőrzik a gyermeket és a szülőt is. Ha javulás mutatkozik, akkor idővel megszünik az ellenőrzés. De amikor egy gyerek ellenőrzése befejeződik, őt ui-

akad helyette és így voltaképpen sohasem szünetel a pártfogók tripoliszi inspekciója.

Karcsi megjavult; — csak éppen lopkod még egy kicsit

Az ellenőrző uriaszony bekopogtat az egyik lakásba. Fojtogató hagyományos támad nekünk, amikor belépünk. Ijedt kőpü, kendős asszony fogad bennünket.

— Megjavult már a Karcsi? — kérdi a pártfogó tisztviselő. A kendős asszony, a Karcsi anyja könnyezni kezd:

— Hogyne, hogyne, kezét csókolom. Megjavult. Mindig jól viselte magát. Csak a szomszédbeli Jancsi gyerek rontotta el. Olyan volt az valaha, mint egy angyal. Amikor még a Remete-uccában laktunk, soha sem volt rá panasz. De itt a sok neveletlen gyerek elcsábította a Karcsinkat.

— Szóval, most már jól viseli magát a Karcsi?

— Jól, kezét csókolom. Csak néha lopkodja egy kicsit a kofferomat, — hogy a jó istenke ne büntesse meg szegénykét.

Karcsikát, aki már tizenégy éves kamasz, továbbra is ellenőrzöttek listáján tartják. A pártfogónő megmagyarázza a gyerekeknek, hogy a lopás bűn és az okos szemű fiú zokogva igéri meg, hogy megjavul.

— Nem vagy éhes? — kérdelem a fiút. Így felel:

— De igen, kérem.

— Mit ettél ma?

— Kávót ebédre.

— És tegnap?

— Tegnap is kávót.

Bizony, — gondolom — könnyű értékesnek lenni, akinek tele a gyomra, de nehéz annak, aki kávéval él és tizenégy éves.



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)



Hollandiába szeretne jutni minden gyerek

Másik lakásba térünk be. Tizen laknak a kis szobában. Muzsikuss család. A gyerekek mind Franciaországban látták meg a napvilágot. Egyáltalán: Tripoliszban egész francia kolónia van. A háboruban Franciaországban rekedt majd pedig hazakerült családok nyomorognak

ti. Rendkívül furesán hat, amikor a rongyokba burkolt anya így kiált rá szurtos, félmeztelen gyerekeire, aki ki akarja nyitni az ajtót:

— Fermé la port, tu mechain. (Csukod be az ajtót, te gonosz.)

Franciaul társalognak itt, aköz a Lápótvárosban. A kis különbség az, hogy

a Tripoliszban gyomorkorág kíséri a gallusok idiomáját.

Az öreg szólal meg. Félig magyarul, félig franciául beszél:

— Mosszió, borzasztó az itt. Legalább a gyereket vinnék ki Hollandiába. A szegény feleségem a nyolc kis gyerek-

két nyolcszor volt már a ligánál. Gyalog ment és gyalog jött velük. Mindig megígérték, de a szegény ember gyereket úgy látszik, nem viszik. A multkor is elakart menni az asszony velük könyörögni a direktörnek, az igazgatónak. 'Azt mondtam neki, défandü. — megtiltom. Nem is ment el. Minek?!'

Leassan mások is bejönnek a szobába. Az asszonyok kis gyerekekkel a karjukon:

— Tessenek intézkedni, — sirják — hogy a gyerekeinket elvigye a liga Hollandiába, mert itt éhenvesznek, szegények.

A pártfogónó megígéri, hogy majd beszél érdekükben a liga igazgatójával. Nem nyugtatja meg őket az ígélet.

— Az igazgató jöjjön ki ide, — mondják — az válogassa össze a gyerekeket. Ígéletet már amugy is sokszor kaptunk. Tizennyolcéves cigányfiu lép hozzáink.

— Kérem szépen, tanulni szeretnék. Primás szeretnék lenni. Kottát akarnék tanulni. Hova kéne fordulnom.

— Zenetanárhoz, édes fiam.

— Igen, de ha mindenki csak lepár-

tol és senki nem pártol fel. Pizem meg nincs. Pedig a familiámban híres primások voltak. En is az szeretnék lenni. Azt mondják, hogy a gyerek nagy tehetség, de senki sem törődik vele. Ő is a Tripolisz sötét nyomorának az áldozata.

Simonyi Sándor.